

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppelik, J.
Danneberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas. Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karolyi & Leemann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colonă 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
ADMINISTRAȚIUNEA PENTRU BRĂȘOV
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 98.

Brașov, Mercuri, 3 (15) Mai

1895.

Ce facem?

III

Cea dintâi consecință trasă de contrarii noștri naționali în favorul politicii lor de distrugere, în urma sentinței de condamnare în procesul Memorandului, a fost ordinul ministrului de atunci Hieronymi, prin care fu dizolvat comitetul partidei noastre naționale și fu interzisă funcționarea partidei.

Ce au făcut și ce fac „bărbații de încredere” ai comitetului, sau cum sunt de obicei numiți: „omenii, cari obosesc aș pentru ducerea mai departe a lucrării comitetului întemnițat”?

Cât pentru trecut scim ce au făcut.

După ce au lăsat să treacă timp destul de îndelungat în deplină neactivitate, au înscenat — la spatele conferențelor confidentiale, ce se inițiaseră în Septembrie a. tr. în sensul dorinței generale de-a ne strânge și întări șirurile, der cari fură întrerupte și date la o parte — au înscenat, dicem, de-odată, în câte va zile și cu graba cea mai mare adunarea alegătorilor români dela 28 Noembrie în Sibiu.

Adunarea din 28 Noembrie, ce-i drept, a protestat în contra amintitului ordin al ministrului de interne, der cu acest protest, de-o valoare mai mult academică, s'a încheiat totă acțiunea și până în ziua de azi nu s'a mai lucrat nimic în sinul partidului pentru de a' l libera de cătușele, ce guvernul a încercat a i-le pune.

Încercarea însă s'a făcut și, după cum însă-și adunarea din Noembrie a constatat, s'a făcut cu călcarea cea mai flagrantă a legilor și a constituțiunii.

Ei bine, în fața acestui fapt nețagăduit, cum de aceia, cari se laudă mereu prin organul lor, că „obosesc” pentru conducerea treburilor noastre naționale și că prepară acțiuni

marî, cum de n'au găsit în timp de o jumătate de an, dela adunarea din 28 Noembrie 1894, nici un singur privilegiu măcar de a interveni pentru salvarea organizației amenințate a partidului nostru, cum de n'au ridicat un cuvânt în favoarea ei nici față cu guvernul, nici în sinul partidului?

Orî doră sunt ei de părere, că în adevăr, prin acele ordine ministeriale noi Români am încetat de a fi cetățenii acestui stat și nu mai putem reclama în favorul nostru nici drepturile de cetățeni, ce ne compet după legile și constituția existentă?

Ce scop a avut atunci adunarea dela 28 Noembrie? Servit'a ea numai pentru de a înmormenta cu pompă partidul nostru național și programul său, lăsând sôrtea întregii națiuni cu desăvârșire în mâinile celor ce, dice-se, „obosesc” pentru ea?

Dacă aceștia — în contra vederilor acceptate în consultările confidentiale ale partidului — s'au abătut dela singura cale, ce era prescrișă în interesul salvării organizației lui și au încunjurat convocarea conferinței generale a bărbaților de încredere ai partidului, pându-se astfel de fapt pe teremul ordinului ministerial; dacă în urma acesta ei n'au mai întreprins nici un pas pentru a zădărnici printr'o luptă legală efectele acelui ordin ilegal și neconstituțional, nu trebuie ore să facă impresiunea, că ei au sacrificat organizația partidului nostru național?

Ei bine, cu ce vor ei să-o înlocuască? Cu „acțiunile marî”, ce dic, că le prepară, pe cari însă nu le vedem și despre cari nu scim nimic?

Apoi cum va să fiă posibilă o acțiune mare și folositoare, acum orî în viitor, lipsindu-i condițiunea primordială: pregătirea și organizarea forțelor, ce au să-o întreprindă și fără de care nu se pôte cugeta nici un rezultat favorabil, nici un efect mulțumitor?

Orî doră să ne mulțumim érași cu arangiarea vr'unui mare foc de artificiu pentru a mai mângăia pe un timp ore-care nația, împilată și prigonită, cu marea „ingrijire”, ce-o pörtă în interesul ei cei ce „obosesc” așa de mult pentru ea?

Și partidul, unde rămâne el? Să n'aibă el ore nici un cuvânt de dis acolo, unde se tracteză de a sci, ce să facă, ce să întreprindă și cum să lupte, ca să scape din halul, în care se află, și să asigure sorți de isbândă intereselor de existență ale națiunii?

Mărturisim, că la toate aceste întrebări, după cum stau azi lucrurile, nu putem da decât un răspuns nemulțumitor, ce trebuie să ne îngrijescă adenc de sôrtea și de viitorul partidului nostru național.

Der și cele ce se petrec, orî nu se petrec, în afară de cestiunea organizației partidului nostru, în luptele noastre zilnice cu asupritorii noștri și în contactul cu ei și dintre noi, é în deosebi în diaristica noastră, au ajuns să formeze pentru publicul român obiect de continuă neliniștire, mâhnire și îngrijire.

Sunt, din nenorocire, simptome prea multe și prea convingătoare, cari ne spun, că am pornit pe o cale greșită și primejdiosă și că, dacă nu ne vom întorce curând spre a lua o direcțiune sănătoasă, se pot compromite și cele mai marî interese ale luptei noastre de apărare națională într'un mod ireparabil. Si aceste simptome în mare parte nu mai sunt azi ascunse vederii publicului nostru român, deși el, încă nu-și pôte da bine sémă de ele.

Crisa.

Mult așteptata soluțiune în afacerea Bánffy-Kálnoky încă n'a urmat nici acum. Monarchul reîntors din Pola a primit, după cum se scie, în 12 Mai d. a. la 1 oră în Lainz pe ministrul de estere Kálnoky, é la 5 ore d. a. a plecat la Viena.

La 6 ore séra a primit în audiență pe br. Josika, é c'o jumătate de oră mai târziu pe ministrul-președinte Bánffy. Cu privilegiul acesta Bánffy a raportat asupra situațiunii. Majestatea Sa a luat la cunoscință raportul, rezervându-și hotărîrea definitivă în cel mai apropiat timp. Bánffy a spus între altele monarchului, că Lunî (ieri) camera deputaților, é Marți (azi) camera magnaților țin ședințe și în cea din urmă vin din nou la desbatere cele două proiecte bisericesci, pe cari guvernul pune o deosebită importanță. La acestea monarchul a răspuns, că nu dorește să se sisteze lucrările parlamentului.

Cu acesta audiența s'a sfârșit. Corespondentul vienes al unei foi maghiare dice, că declarația din urmă a monarchului este singurul simptom, ce se pôte explica în sens favorabil pentru guvernul ungar. Bánffy însă tace tăcerea pescelui asupra decursului audienței și despre cuprinsul raportului său făcut înaintea Corónei. În cerourile normative din Viena sunt convinși omenii, că cauza isbucnirii din nou a conflictului este a-se căuta în Budapesta, é nu în Viena. În general se pôte dice, că situațiunea s'a înrătățit în mod considerabil și se crede mult, că amânarea resolvării din partea monarchului va influința nefavorabil pentru guvern la votarea din camera magnaților. Monarchului nu-i va fi posibil să aducă o soluțiune înainte de sfârșitul acestei săptămâni; se pôte însă totuși, ca să comunice lui Bánffy hotărîrea prea înaltă după ședința camerei magnaților de azi.

Din cercurile guvernamentale i-se comunică lui „Budapesti Hirnap”, că la oas, dacă guvernul unguresc nu va primi satisfacțiune în înțelesul hotărîrilor consiliului de ministri de Sâmbătă, atunci înaintea monarchului stă actul de dimisiă. Deschiderea delegațiunilor este cea mai puternică armă în mâna guvernului, și numai activității, ce va desvolta și atitudinii energice, ce va lua-o delegația ungară față cu Kálnoky, se va puté mulțumi un eventual succes al lui Bánffy. Mai mulți dintre delegații maghiari s'au hotărît, că ori-ce s'ar întâmpla, ei vor lua sub aspră critică atitudinea lui Kálnoky, fiind-că nici un fel de satisfacțiune n'ar puté

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Vândătorii de țiare din New-York.

„Cumpărați „Sun“-ul! Cumpărați „World“-ul! Luați „Telegram“-le! Luați „Mai“-ul! Cumpărați „Post“-ul!” sbiară neconținut pe bulevardele New-Yorkului băieții, cu un ton de-și țiuie urechile. Fia-care călător, care sosese la New-York, trebuie să se obișnuască cu acest necruțător refren, ale cărui sunete ascuțite îi răsună neconținut în urechi. La pörta otelului, la scara trăsului, pe trottoare și pe calea trăsurilor, peste tot locul te urmăresc mititeii vândători de țiare.

În orașele noastre marî nu există o asemenea ocupațiune, cu care băieții să se îndelețnicască în speranța ore-cărui succes. În America două cariere le stau deschise. Se pot ocupa după plac cu vinderea de țiare, orî cu curățirea de ghetate. În țera noastră, cu cea dintâi se ocupă, der e puțin productivă; é cea din urmă abia se practică pe ici pe colea, și mai ales de străini. Ramura acesta de câștig acolo, peste

Marea-Atlantică, ia avânt din zi în zi tot mai mare. Servitorii de ambele sexe în America țin de demnitătea lor să curețe ghetele stăpânilor, lucru demn numai pentru băieții de stradă.

De unde apar acești bieți băieți, cari din frageda copilărie sunt nevoiți să se îngrijescă de pânea de toate zilele? De regulă nici ei însi-și nu sciu. Unii au locuință, și aceștia și duc câștigul de peste și acasă și-l predau părinților. Aceștia însă sunt excepțiuni. Între densusii se cunosc numai după numele de batjocură; ast-fel, de exemplu, unul, al cărui trapșor istovit abia se observă lângă omul puternic de lângă densusul, e cunoscut numai sub numele de *Gumoiu*; altul, care adese-ori face prevarietațiuni în „raionul de gheșeft” al colegilor săi, e timbrat și e cunoscut sub numele de *Pungaș*, etc. Înzadar și-ai da silința să afli din matriculele veritabilul lor nume, căci nici acolo nu-l vei găsi.

Când gazetele au bună trecere, micii negustori câștigă atâta, că pot să mănecă, să se sature și să mai dormă și într'un „hotel garni”, ba pot să-și permită și luxul

de mărunțele distracțiunii. Le place să mérégă mai ales în localuri pe unde se arată publicului pisicii cu câte cinci picioare și alte minunății; é când au deosebit de frumos câștig, alérgă pe la teatrele eftine, unde la sfârșitul actului al cincelea se pedepsește păcătoșenia și se premiază virtutea. Nu recunosc acești micî vagabunđi nici rang, nici demnităte, é simțul de venerațiune și modestie e atât de timpit în ei, în cât dacă vre-un predicator îi învață să nu se abată dela calea virtuței, îl întrerup cu observări glumețe, cari de cele mai multe-ori sunt pline de spirit pișcător.

— „Cine se va îngrijî de voi, filor” — a exclamat odată un ast-fel de apostol al umanității, condus de cele mai bune intențiuni, der care n'a fost în stare să producă în gălăgiosul său auditor dispozițiuni ceva mai seriose — „cine va îngrijî de voi, cine se va îngrijî de nutrimentul și locuința vöstră, dacă vă părăsesc părinții?”

— „Poliția, domnule, poliția!” răspunseră ștregarii.

Nici cele mai marî lipsuri și neajun-

suri nu sunt în stare să deprime bonhomia acestora. S'au obișnuit să trăiescă fără familie, fără locuință, să se îndelețnicască numai cu puțin producători lor ocupațiune; unica grijă le este să-și păstreze libertatea. Omenii miloși, cari vor să se intereseze de ei, produc în ei instinctiv neîncredere. Filantropul e în ochii lor un dușman. Indată ce cine-va se interesează de muma și tatăl lor, orî caută să afle, ce venit le aduce ocupațiunea, numai de cât presupun vre-o cursă și dau răspunsuri evasive. Interesarea produce într'enșii bănușă, fiind-că se tem, că vor păți și ei ca numeroșii tovarăși vechi, pe cari societăți umanitare i-au cules de pe strade și i-au așezat în institute, unde îi instruesc pñtru meserii seriose.

Ei n'ar păși nici-odată peste pragul casei *Buce Memorial Lodging House*, deoa întemeietorului acestei case i-ar fi venit în minte să le pună gratuit la dispozițiune ospitalitatea sa. Dela tinerii „negustori”, ca să le cruce ambițiunea, se iau cam douăzeci de bani pentru un pat pe o nópte în acel vast dormitor. Acesta e cel mai bun

să stergă și să tușeze tonul dur al atacului, ce l'a îndreptat Kálnoky prin „Pol. Corr.” contra lui Bánffy. Pentru acest atac, după părerea lor, guvernul n'ar pute primi satisfacția, decât aceea a retragerii lui Kálnoky.

Din Viena se anunță, că pe di ce merge se înmulțesc manifestațiunile demonstrative pentru nunciul Agliardi. Ast-fel comisariatul catolicilor germano-boem a edat un apel, în care sunt provocați toți membrii bisericești din Austria și toate reuniunile catolice, ca să-și manifeste în mod demonstrativ simpatia pentru reprezentantul Papei, care a fost ofensat în mod atât de brusc, și să ia poziția față cu dușmanii catolicismului. Numeroși membri din aristocrația înaltă vizitează zilnic pe nunciul, astfel principii și principesele Windischgrätz, Schwarzenberg, Liechtenstein, Auersperg, Clary, Hohenlohe, conții și contesele Schönborn, Czernin, Harrach, Stolberg, Falkenhayn, Thun, Zichy, Hoyos, Salm, Kinsky, Chorinsky etc. precum și aproape toți deputații catolici.

Despre decursul ședinței de ieri a dietei, se telegrafiază din Budapesta următoarele:

Deputatul Gabriel Ugron, luând cuvântul, arată neliniștea, în care a ajuns țara în urma crizei. El dize, că înainte de toate trebuie să se stabilească, că prin ce a trecut peste cercul său de competență nunciul papal Agliardi. După acestea Ugron esclamă, că până când parlamentul din Budapesta va suferi amestecul Vienei în afacerile interne ale Ungariei! Nu e nici o necesitate, ca între St. Scaun și Ungaria să intrevină ministrul comun de externe. Dacă nota va fi trimisă la Roma, nu se va da satisfacția decât ministrului-președinte Bánffy pentru ofensa suferită. Vorbitorul nu vrea însă să identifice Ungaria cu persoana ministrului-președinte, dăr totuși acesta trebuie să fie roșim de rușine, ce a încercat o ministru-președinte și de acesta întreb: *deci nota a fost trimisă St. Scaun?* Apoi primit a ministru-președinte satisfacția pentru insulta suferită din partea ministrului de externe?

Ședința a fost foarte furtunosă și sgomotată.

CRONICA POLITICĂ.

— 2 (14) Mai.

Eri a ținut în palatul din Budapesta al contelui Eszterházy, opozițiunea bisericească-politică din camera magnaților o conferință intimă, la care presidă contele Ferdinand Zichy. Cei mai mulți dintre vorbitori își exprimă părerea hotărâtă, ca opoziția să-și susțină *neschimbat* punctul de vedere. Concluzul s'a și adus în acest înțeles, cu toate acestea partida va țină și astăzi o conferință, de-orece se speră, că din Viena va sosi o hotărâre oarecare. După „Kel. Ért.” proiectele bisericești-politice vor fi

acum respinse în camera magnaților cu o majoritate și mai mare, decât până acum.

S'a dovedit, că optimismul scirilor din Madrid asupra stărilor din Cuba revoltată, este fals. După cum se știe, Spania i'bt fine trimise pe mareșalul *Martinez Campos*, ca să sugrume revolta. Scirile mai nouă din capitala Spaniei anunță, că suprimarea rescoalei e aproape de finit. Cu totul însă altfel se anunță din New-York, că adevărat conducătorul insurgenților, *Gomez*, a raportat în 6 l. c. la Gudimaro o învingere strălucită asupra trupelor expedițiunii spaniole. Se dize, că dintre Spaniolii cădura morți 300.

Cel mai mare „Kulturegylet“.

Fără îndoială, că cel mai mare între toate „Kulturegylet“-urile, câte se află astăzi pe „globul ungiuresc“, va fi Kulturegylet-ul așa numit „Országos Nemzeti Szövetség“ (Reuniunea Națională Regnicolară), a căruia înființare se proiectează acum la Budapesta. Adunarea constituantă se va țină la 26 Mai. Un comitet de organizație lucrează acum de o jumătate de an la înființarea acestei reuniuni și, după cum spun foile ungiuresci, a isbutit să câștige sprijinitorii pentru ideea unei „în toate stratele societății, fără deosebire de religie, naționalitate, partidă politică, stare, sau clasă“. Se dase în favorul înființării reuniuni un bal, al căruia comitet arangiator avea în fruntea sa pe președinții a patru partide maghiare din parlament. S'au lucrat și statutele, la a căror redactare a conlucrat între alții: judele dela Curiă Nagy Sándor, deputatul dietal Ragályi L., consilierul ministerial Kasiés P., secretarul ministerial Barthos, președintele partidei muncitorilor Engel T. și alții.

Cu un cuvânt, Maghiarii și-au încordat toate forțele, pentru-ca prin puteri unite să facă din proiectata reuniune un lucru mare, cum n'a fost și n'a mai fi. Se dize, că temelia averei acestei reuniuni a pus-o însuși *Majestatea Sa* și până acum reuniunea are asigurat un venit anual aproximativ de 10,000 fl. fiind-că are înscriși deja 1500 membri.

Până aici toate ar fi bune și frumoase. Să vedem însă, care este tendința acestei reuniuni, în care noi, am spus-o din capul locului, nu vedem alt-ceva, decât un „Kulturegylet“ mai mare, decât toate celelalte de până acum.

În acest scop vom reproduce, după foile ungiuresci, următoarele pasagi dintr'un memoriu privitor la înființarea reuniunii:

„Reuniunea Națională Regnicolară“ („Országos Nemzeti Szövetség“) voese să

lupte cu adversarii unității și ai ordinii sociale. Tendința ei este, nu să învingă, ci să împace pe cei rădăciți și să desarmeze pe toți aceia, cari i-au dus pe ei în rădăciere.

„Consolidarea statului nostru depinde în mare parte dela întrebarea, dacă vom pute împaca ore când pe dușmanii noștri interni? Dacă vom săi converti oela rădăci-tore a naționalităților și a socialiștilor la sânta datorință a iubirii de patriă?”

„În prima liniă motive sociale au fost, cari au ușurat la noi operațiunea agitatorilor. Nicăiri în lumea cultă nu se pustiesc atâtea vieți omenești, ca în patria noastră, unde mor la anu cu 160.000 de copii mai mulți, ca în statele culte din străinătate c. asemenea populațiune. Nu mai puțin de primătore sunt datele statistice dela asen-tări, de-ore-ce sunt ținuturi, unde dintre 1000 de tineri obligați la armată, numai 21 s'au găsit apți pentru honvedime și din an în an tinera generațiune decade în puterile sale trupesci.

„Și după asemenea aparițiuni, cari se arată între muncitorii dela fabrici și în sinul locuitorilor agricultori, mai ales în orașele mari și în ținuturile locuite de naționalități, mai putem ore se ne întrebăm: de unde își ia nutremântul agitațiunea nepatriotică de naționalitate? de unde își ia putere socialismul fără de patriă? pentru ce își părăsesce patria mulțimea treptat tot mai mare a emigranților?...

„Său că vom crea încă la începutul secolului viitor societatea națională unitară, său că deosebitele societăți vor săli statul să între în terguell politice, — a treia alternativă pentru o rezolvare pacinică nu există. Cine nu voese sgduire luptelor între frați, cine nu voese terguell politice, acela ajutoreze a se înființa societatea unitară; între în „Országos Nemzeti Szövetség“, participe la realizarea patrioticelor și umanitarelor ei scopuri, facă-se apostolul ai ideilor ei!“...

În aceste cuvinte este reasumat programul „grandiosului“ „Kulturegylet“, ce va vedă lumina zilei în 26 Mai n. c. El urmărește va să dize scopul „patriotic“ și „umanitar“, de-a sdrobi pe toți aceia, cari vor face opoziția tendințelor de maghiarizare violentă. Pe calea acesta cred voinicșii întemeiători, că cel mult până la începutul secolului viitor vor isbuti să ne îmbrace pe toți în pintenii și atilă, realizând ast-fel mult visata lor „societate națională unitară“.

SCRIRILE ZILEI.

2 (14) Mai.

Umberto și Crispi cătră Kálnoky. Regele Italiei, *Umberto*, și ministrul președinte italian *Crispi*, au felicitat pe contele *Kálnoky* din incidentul, că monarhul nu i-a primit dimisia. *Umberto* l'a felicitat prin ambasadorul *Nigra*, ér *Crispi*, prin depeșă.

mijloc, pentru a-i legăna în credința, că au a face cu hotelierii și nu cu filantropii, cari ar fi în stare, ca a doua di nici să nu-i mai lase să iasă afară de-acolo. Cei cari poftes odăe separată, trebuie să plătescă 10 bani mai mult. Numirea acesta e un fel de lucus a non lucendo, fiind-că oda'a separată constă din nisece paturi isolate prin perdele, dăr sunt în aceeași odae de dormit. „Aristocrații“ mici însă sunt foarte mândri de acest lux cu odăile separate.

Prețul dejunului și al prânzului e fixat în general la 20 de bani. Mâncările duc mare lipsă de variațiune, dăr sunt de ajuns și nutritore. În edificiu este și o colosală sală de gimnastică, unde acești acrobați din nascere, cari din etatea fragedă se învață cu săriturile pe scara trăsurilor, în fiă-care s'au produs cu cele mai miraculoase eseroiții de gimnastică, și mai ales în arta națională a boxului.

Între băeții vândători de diare sunt foarte puținii cei de natură mai serioși, cari să ueze de mijlocele de ajutor, ce li-se pun la dispozițiune. Aceștia, după ce-și

vând gazetele, nu merg să boxeze, ci mai bucuos frecuentă vre-o școlă de s'era. Bănișorii, ce le rămân din câștigul de peste di, nu și-i cheltuiesc ci i' depun la casa de economie din *Bruce Lodging House*, unde li-se plătesc 6 la sută interese. În America intrăgă nu există nici un alt institut de bani, care după capitalul depus să plătescă dobândă așa de mare.

Cei mai harnici și destoinici dintre băeții aceste pot să câștige din vinderea de gazete cam 8—10 dolari pe săptămână, și îndată ce și-au adunat perale destule, grija cea dintăiu le este să-și cumpere haine de salon.

Pe ușa unei săli a institutului *Bruce* există inscripțiunea: *Athletic and Social Club*. Aici e locul de întâlnire al *Arabilor*, cum se numesc pe stradele din New York aristocrații din tagma acesta. Nici pe *Fifth Avenue* nu se află club, în care cu atata greutate să poți intra ca membru, ca aici în clubul athletic și social al vândătorilor de gazete. Candidații de câte 7—12 ani sunt supuși la un examen estra-ordinar de

sever, ér dacă sunt norocoși să fiă acceptați, trebuie să plătescă cu cea mai mare punctualitate taxele de membru al clubului. Majoritatea membrilor însă e îngăduitoare față de unele mici păcate; astfel nu e nici de cum lucru ce ar veni în conflict cu caracterul, decât stimabilul membru reușese să cumpere cu cinci degete câte-un cartaboș, ori o bună bucată de șuncă din cutare vitrină; dăr vai de acel nefericit, care ar greși contra pinăsei raionale! Ștergarul, care își părăsesce raionalul de operațiune și încercă să vândă gazete în alt raion, rezervat pentru alții, își perde necondiționat stima colegilor săi. Ur ast-fel de păcătos nu pôte fi nici-odată membru al clubului!

Ce se alege de acești băeți fără căpătăiu? De foarte multe-ori li-se întorce sorta spre rău și-și duc intrăgă viața în vagabundăgiu, dăr se întâmplă une-ori, că fac carieră strălucită. *Farely*, de exemplu, președintele societății *American News Company*, și-a început cariera cu vinderea de diare pe stradele din New-York; *Andrew Burke*,

Esamen de calificațiune pentru limba maghiară se va țină la 27 Iunie n. c. în institutul preparandial al statului din *Cristurul s'ecuesc*. Esamenul este menit pentru acei învățători români și germani, cari pentru a pute propune limba maghiară în școlile lor sunt îndatorați, în sensul articolului de lege 18 din 1879, a-și câștiga diplome. La esamen vor fi admiși numai învățători, cari sunt în funcțiune și cari și-au câștigat diplomele învățătorești înainte de 1892. Doritorii de-a depune asemenea esamen au de a-și înainta cererile, provădute cu timbru de 50 cr., cu carte de botez, diploma de învățător și atestat de serviciu, până la 15 Iunie n. c., în respectul statului din comit. Odorheiului, în *Cristurul s'ecuesc*. Cererea are să și-o înainteze fiă-care învățător prin inspectorul ung. de școle din comitatul său.

—o—

În amintirea zilelor dela Toulon. După cum i-se anunță din Paris diarul rusesc „*Novoje Vremja*“, zilele trecute președintele republicei franceze, *Faure*, însoțit de ministrul de externe francez *Hanoteaux* de ambasadorul rusesc *br. Mohrenheim* și de consilierul de ambasadă *N. Giers* au vizitat galeria de picturi alui *Goupil* pentru de-a vedă tabloul espus al pictorului rusesc *Bogoljubov*, ce reprezintă „*Evenimentele dela Toulon*“. Cu această ocaziune *br. Mohrenheim* împărtăși președintelui *Faure*, că decedatul împărat *Alexandru III* comandase la numitul pictor trei tablouri analoge, pentru de-a-le dărui orașelor *Toulon*, *Marsilia* și *Paris*, în amintirea primirei entusiasmice a flotei rusești din partea Franceșilor.

—o—

Comună arsă. Zilele trecute un foc uriaș a pustuit comuna *Strzyzov* din *Galicia*. O telegramă din *Cracovia* anunță, că 700 case dimpreună cu edificiile laterale au ars de tot, focul lăsând pe urmele lui ruină și cenușă.

—o—

Contesă detectiv. Din *Venetia* se telegrafiază, că contesa *Delmaro*, careia zilele trecute i s'a furat un căsornic în preț de 12000 lire, și-a recăștigat obiectul furat într'un mod original. Contesa s'a îmbrăcat în vestminte țărănesce, ajungând astfel mai aproape de hoții bănuți. De fapt i-a și succedat a afla hoșul și a face să fiă arestat.

Cestiunea despărțirii ierarhice a Românilor de cătră S'erbii.

Cetim în „*Foia Diecesană*“ din *Caransebeș*:

Este știut, că în multe comune mixte despărțirea ierarhică numai pe cale procesulă s'a putut efectui, în ceea ce priveșce averea bisericească comună, și încă cu privire la multe comune mixte procesul e parte în curgere, parte pe cale de a se pune în curgere.

Ar fi fost de dorit, ca speșele marf încopciate cu astfel de procese, să se evite,

governorul Statului *Dakota*, a eseroitat aceeași industrie pe stradele din *New-York*; chiar și *Grover Cleveland*, care a di e președintele Statelor-Unite, și-a petrecut anii copilăriei sărind de pe un tramway pe altul și vândând gazete! Pôte că și acesta înpregiurare e un motiv, că actualul preșident e cu mult mai popular, de cât antecesorul său *Harisson*, al cărui părinte a fost preșident de republică, și al cărui un strămoș a ocupat loc între judecătorii regelui *Carol I* al Belandiei. Casurile acestea dovedesc de alt-fel destul de evident, că munca nu desonorază pe nimenea, și că prin diligență și cumpet poți ajunge dela foarte puțin la foarte mult. Se înțelege, că numai în democrația Americă se pot face cariere atât de miraculoșe, cum sunt ale celor trei bărbați amintiți mai sus, dăr în cadre mai modeste are valoare pe întreg globul pământului axioma, că *munca nobilitază și fericesce*.

dără durere, până acuma nu s'au putut evita.

Se vede, că și coreligionarii noștri Sârbi au simțit necesitatea unei înțelegeri frățești în cauzele de despărțire, căci numai așa a putut urma, că comitetul administrativ al Congresului național sârbesc a ales o comisiune de trei membri cu chiămarea, de a-se pune în înțelegere cu o asemenea comisiune a delegațiunii noastre congresuale. În comisiune s'au ales Prea Sântitul Episcop al Vârșetului Nectarie Dimitrievici și domnii Dr. Polit și Dr. Nedelcovici.

Fiind delegațiunea noastră congresuală încunoscintată prin I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul bisericii ortodoxe sârbe, George Brancovici din Carloveț, despre esmiterea acelei comisiunii, ea încă a ales o comisiune de trei membri.

În comisiunea română s'au ales Prea Sântitul Episcop al nostru Nicolae Popea și domnii Iosif Gal și Vincențiu Babeș.

ziua intrării comisiunii mixte s'au fost fixat pe Joi în 27 Aprilie a. c., și astfel Prea Sântitul nostru Episcop diecesan a plecat de aici Mercuri dimineața cu trenul accelerat spre Timișoara, unde ajungând după 7 ore dimineața a petrecut în mijlocul inteligenței române de acolo până la 11 ore, când apoi a plecat spre Vârșet însoțit fiind de părintele protopresbiter al Ciacovei, Ioan Pinciu, și de părintele administrator protopresbiter al Buziașului Aureliu Drăgan.

În decursul călătoriei, la Jebel invățătorul Ciuta i-a făcut o surprindere plăcută Prea Sântitului, prin prezentarea sa împreună cu scolarii și cu alți creștini evlavioși la stațiunea de acolo a călei ferate. Și la stațiunea din Voiteg au întâmpinat creștinii în mod frumos pe Arhiereul lor.

La gara Vârșetului Prea Sântia Sa a fost întâmpinat de părintele administrator protopresbiter Mihail Juica și de inteligența noastră română din loc.

De asemenea și din partea coreligionarilor noștri Sârbi i-s'a făcut Prea Sântitului o primire strălucită, conducând ei în sunetul clopotelor pe Prea Sântia Sa în biserica catedrală, unde a fost întâmpinat de 5 preoți îmbrăcați în ornate. După săvârșirea rugăciunilor îndatinat, Prea Sântia Sa a fost condus la reședința episcopescă, unde l'a primit Prea Sântitul Episcop al Vârșetului Nectarie Dimitrievici, care i-a fost oferit mai înainte locuință în reședința sa.

Cu plăcere amintim aici, că Prea Sântitul Episcop Nectarie a arătat o deosebită afabilitate și dragoste frățească față de Inaltul oște al său, Prea Sântitul Episcop al nostru.

În ziua următoare Joi, intrându-se în comisiunea mixtă, a debătut obiectul pentru care s'au intrunit, și, după cum suntem informați, rezultatul este favorabil și multămitor pentru ambele părți.

Terminându-și comisiunea mixtă agențele sale, Prea Sântia Sa a plecat dela Vârșet Vineri la 1 oră, și seara după 9 ore a ajuns în pace acasă.

Sfințirea stégului pompierilor din Blășiu.

Blășiu, în 12 Maiu 1895.

Onorată Redacțiune! Orașelul nostru, acest loc mic în sine, dăr mare pentru neamul românesc, a avut aici o sărbătoare frumoasă. Pe piața Blășiului, după serviciul divin, se întruni publicul din loc pentru de-a asista la actul solemn al sfințirii stégului pompierilor blășieni.

Reuniunea de pompieri este cam veche în Blășiu, dăr criticele împrejurări și multele greutăți, ce întâmpină mai tot-deuna astfel de începuturi, au făcut, ca abia să pătă vegeta, ca un organism nesănătos.

Trecut'au deja 13 ani și după frumoșul început, după îmbucurătorul avânt, dat de inițiatorul ei, fostul profesor Augustin Ungur, a început a decăde. Într'un timp avea chiar și o orchestră, dăr aceea a apus din cauze dușmane progresului și mai mult din lipsa de mijloce.

Oameni de bine însă, cari se uitau cu durere la desființarea, ce trebuia să urmez

fără îndoială, s'au pus pe lucru cu puteri întregite și avântul îmbucurător, ce l'au dat ei de nou acestei reuniuni, pôte servi numai spre bucuria.

Reuniunea a procurat de-ocamdată pe spesele sale un stindard de tot frumos, a cărui sfințire s'a săvârșit cu multă solemnitate în ziua de azi.

Mai întâiu s'a făcut sfințirea apei prin D-nul canonic Dr. Al. Grama, care a pontificat și la liturgie, asistat de alți 4 preoți și 2 lectori. După sfințirea apei, dōmnele Iuliana George Vancea, Cornelia Deac și Otilia Negruț, ca nănașele stindardului, prinseră fiă-care câte-un corn al flămurei, împreună cu D-l G. Vancea, care ținea stindardul și, plecându-l, fū stropit cu apă sfințită.

Acest, stég din mătase roșă masivă, e de-o frumșetă rară, purtând insigniile de pompieri și ciucuri galbene, er pantlicele albastre pōrtă inscripțiunile aurite: George Vancea c. s. (comandant suprem), Iuliana Vancea n. s., Cornelia Deac n. s., Otilia Negruț n. s. (nănașele stindardului).

După terminarea astropirei a urmat bătura cuielor, imediat după cele trei bătături de trăscuri. Primul cuiu l'a bătut D-l canonic pontificant. Urmă apoi D-l locotenent-colonel Mihalyi, fratele I. P. S. S. D-lui Metropolit, care petrece în mijlocul nostru de mai multe săptămâni. Apoi d-nele nănașe și alți domni și dōmne, fiă-care botezând, cum s'ar dice, cuietele cu câte-o anumită sumă.

Reuniunile de pompieri din Seliște și din Reșinari încă și-au trimis reprezentații lor la această solemnitate.

După bătura cuielor urmară exerciții de stins din partea pompierilor. Desteritatea lor ne-a făcut să-i admirăm. Plăcerea și satisfacția asistenților era foarte mare. Pompierii au fost furtunos aplaudați.

Urmă apoi prânzul comun în hotelul „Univers“, unde s'au ținut mai multe toaste, petrecând cu multă animație. După ameză s'a ținut maiialul, dăr nu în „berc“, ci tot în hotel „Univers“.

Pompierii și-au sfințit stégul procurând cetățenilor din Blășiu o sărbătoare unică și de tot frumoasă. Noi dorim din inimă adevărat românescă tinerei reuniuni, ca sub admirabilul stindard, botezat în ziua de azi, ea să prospereze și înainteze.

X.

SCIRI ULTIME.

Viena, 13 Mai. Ministrul președinte Banffy este așteptat pe Mercuri aici,

„Neue Freue Presse“ de azi anunță, că în cercurile politice din Viena situațiunea e privită ca foarte serioasă. Reclamațiunea cerută de Banffy nu s'a trimis nici azi și nouă piedeci se pun contra trimeterei ei.

Budapesta, 13 Mai. În cercuri bine informate se susține, că Banffy n'a așternut Corōnei propozițiunii formale cu ocazia audienței; e însă probabil, că cabinetul va recomanda monarhului o modalitate a soluțiunei, pe baza căreia să se restabilească status quo ante.

Viena, 13 Mai. Br. Josika s'a prezentat azi la ameză la Burg, fiind primit din nou în audiență privată de cătră Majestatea Sa. După audiență Josika s'a dus direct la Kálnoky, cu care a conferit lung timp. Josika e foarte mulțămīt cu rezultatul zilei de azi, și așa se vede, că a aflat modul soluțiunei pacifice a conflictului. Decisiunea monarhului nu se va întâmpla înainte de Joi, deore-ce Josika plăcă mâne la Budapesta, de unde se va reintōrce numai Mercuri.

Budapesta, 13 Mai „Magyarország“ de azi aduce scirea, ce i se trimite e din Viena, că criza s'ar fi rezolvat pe cale pacifică. Majestatea Sa va adresa cătră Banffy un autograf, al cărui text l'au stabilit azi Josika

dimpreună cu Kálnoky. — Reclamațiua la St. Scaun se consideră acum, ca o cestiune secundară.

NECROLOG. Simeon Anciu, oficial la tribunalul reg. în Arad și soția Elena născ. Petroviciu, ca părinți; Filimon și Alesandru ca frați, Leontie Pai ca unchi, așa și în numele tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, cu inima frântă de cea mai adēncă durere anunțăm încetarea din viață a mult iubitei și în vezi neuitatei noastre fice, respective soră, nepōtă și consăngēnă, Veturia, care după grele și îndelungate suferințe, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului la 29 Aprilie (11 Maiu) c. în al 20-lea an al etății sale.

Rēmășițele pămēntesol ale decedatei s'au așezat spre odihnă eternă, după ritual sfinței biserici gr. or. române, în 1/13 Maiu. Fiă-i țērena ușoră!

Sciri telegrafice.

Budapesta, 14 Mai. Membri liberali ai camerei magnaților ținură erī seara o conferență privitoare la atitudinea, ce vor avē de luat la ședințele, cari se vor incepe astăzi. Nu se putē însă stabili nici o învoială.

Magnații clericali asemenea ținură erī seara o conferență și hotărīră respingerea proiectelor. Ei contēzā la o majoritate de 10 voturi.

DIVERSE.

„Rosa mareșal Niel“. Înainte cu cātva timp un amator de flori din Paris publică un apel, în care se rōgā, ca să i-se dea datele cele mai sigure posibile asupra originei acelei rose plăcut mirositoare, care e cunoscută sub numirea mareșalului Niel. Din numeroșele rēspunsuri incurse se pot estrage următoarele: Un grădinar cu numele Pradel în Montauban, sădi în a. 1860 sămānta rosei așa numite „Chromatella“ și în anul următor, prin încrucișarea cu o altă specie înrudită, obțiuu rosa admirabilă mareșal Niel, pe care l'a început o cultivā numai el, dăr care în 1867 ajunse în comerț. Imprejurarea, că numitul grădinar primea acum atâtea comande, încāt nu putea satisface, avu ca urmare o înșelătorie, căreia înse numai decāt i se dādū de urmă. Se puseră adecā în circulațiune în locul roselor mareșal Niel, rosele Isabella. Pradel îi dādū rosei numele de mareșal Niel, cu ocaziunea deschiderii festive a unei espusațiunii de flori în Montauban, la care festivitate luā parte și mareșalul Niel. Francia posedă astăzi cele mai frumoșe esemplare din aceste rose; astfel în grădina mamei fostului președinte Casimir-Perier se află un exemplar detrandafir, care formēzā un șpalier 15 metri de lung.

Riul sânt Ganges. Sfințenia riului indian Ganges stā în pericol de a fi perdată. Esistă adecā o profēție vechiă, că în anul 1895, după calculul nostru, sfințenia acēta va trece dela Ganges la Nabada. La multele cestiuni, cari de present țin în agitare spiritele din India, certele dintre Mahomedani și Hindu pentru tăerea vitelor, semnele secrete de pe arborii dela Behar, cestiunea opiului etc. — se mai adauge acum și acēta. Riul Ganges e reprezentat în cer oa deita Ganga; Hindu se doresce să vadā riul Ganges, se scaldā în el, pentru de a-se curāți de pēcate, și doresce, de-a muri la țērmurii lui, sēu ca cel puțin cenușā trupului sēu, să fiā preșeratā în valurile riului. Cel ce se înecā în Ganges, cu ocaziunea scaldatului, se dice, că e fericit. Cumcā numita profēție se realizēzā, pentru faptul acesta vorbesc unele semne, deore-ce, de un timp înocē, riul umflat amenință să nimicēscā templul sânt dela Hardwar și la delta lui, unde intrā în mare ērāși incepe de a-și căuta patul sēu cel vechiu, producēnd prin acēta devastări. Profēția, care dā nascere la atata neliniște, este mai nouă, deore ce în cărțile sfințe Veda, nu e vorba de-pre ea. Ea își are, probabil, originea din poesia Reva-Khanda,

care s'a făcut spre preamārirea Nabadei, și după care trecerea sfințeniei se va întâmpla în anul 1951 din era Samvat, adecā după calculul nostru în anul curent.

Nume de botez în Austria. Conform recensēmētului poporal din urmă, în Austria sunt mai mult reprezentate următoarele nume de botez: Francisc 1.834.000, Ioan 1.383.000, Iosif 1.085.000, Leopold 584.000, Venzel 448.000, Anna 1.780.000, Maria 1.652.000 și Elisaveta 1.260.000.

Prințul Nasurullah-Khan, după cum anunță diarul „Times of India“, sosese săptămāna acēta în Londra, unde va petrece cātva timp ca reprezentant al Emirului din Agfhanistan. Sirdar Nasurullah-Khan este al doilea fiu al Emirului, și fiind numai în etate de 23 ani, deja a ajuns să fiā ministru de finance. Cunoștințele lui în limba englesă nu prea sunt mari, cu atât se pricepe mai mult însă la moda englesescă, așa încāt afarā de acoperēmētul capului, care constā dintr'un turban împodobit cu diamante, e îmbrăcat ca și oricare Engles. Prințul va petrece probabil trei săptămāni în Londra, va visita apoi statele europene și la reñtōrcere se va logodi în Kandahar cu o princesă bogată.

Alcoholismul și viața omenescă. O încercare mai nouă a societății medicilor din Anglia, pentu de-a afla, ce influență are alcoholismul asupra vieții omenesci, a dat rezultate surprindtōre. O comisiune, anume însărcinatā cu acest lucru, a studiat vre-o 5000 casuri de mōrte, împărțind pe cei esaminați în cinci categorii: în categoria primā au fost numērați aceia, cari peste tot dis nu bēu nici un fel de bēutură spirtōsă; în a doua aceia, cari bēu moderat, er în a treia cei ce sunt bețiivi. Resultatul a fost acesta: Etatea mijlociā, la care ajung cei ce nu bēu nici un fel de bēutură spirtōsă este: 51 ani și 22 zile; cei ce bēu moderat trāesc până la 63 ani și 13 zile; cei ce bēu din obișnuință: 57 ani și 59 zile, er cei ce bēu de se îmbatā: 53 ani și 13 zile. Va să diceā mai rău ca toți o pātesc aceia, cari nu bēu nici un fel de bēutură spirtōsă. Nu trebuie însă să uitām, că acēstā esperimentare s'a făcut în Anglia, unde clima face necesară gustarea alcoholismului.

Cea mai mică republică din lume este fără îndoială republica Cavolara, o insulă mică situată în depărtare de 12 chlm. de Sardinia. Insula are numai doi chlm. în lățime și o poporațiune de 55 suflete. În anul 1836 donā regele Carol Albert insula acēta familiei Bartoleoni, al cărei șef domni sub numele regele Paul I în pace asupra micului regat până la 30 Mai 1882. Este curios, că regele Paul înainte de-a muri, își esprimā înaintea rudelor dorința, ca nici un membru din familia sa să nu-i urmeze pe tron, și astfel în 1886 s'a proclamat republica. Constituțiua dā și femeilor dreptul de-a vota; și presidentul se alege pe șese ani. Independență micii republici a fost recunoscuta la 1886 și de guvernul italian.

Literatură,

În editura librăriei Carol Müller din Bucuresol a apărut: *Religie și sciință*, încercare critică de morală socială. — Un studiu de actualitate și interesant. Costă un exemplar 75 bani. În editura aceleaeși librării va apărē în curēnd un roman al d-lui Duiliu Zamfirescu, intitulat „Lume nouă și Lume vechiă“. Un exemplar va costa 3 lei.

Caleidoscop literar, fantasii, suvenirii și episoade, de Constantin de Stămăti-Ciurea. Opul, apărut sub acest titlu, conține mai multe istorisiri foarte frumoșe. Are 480 pag. și costă 1 fl. 50 cr. (3 franci.)

Non! este titlul unei frumoșe colecțiunii de scrieri diverse, de Laura Vampa. — 165 pag. Prețul 2 lei.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Table with exchange rates for gold, silver, and various currencies like the Austro-Hungarian crown and the Italian Lira.

Table listing various types of bonds and securities, such as 'Bonuri rurale ungare' and 'Losuri din 1860'.

Table listing exchange rates for various international locations like Paris, London, and Vienna.

Table listing exchange rates for Paris, Vienna, and Italian notes.

Cursul pieței Brașov.

Table listing market prices for various goods and currencies in Brașov, including 'Bancnote rom.' and 'Argint român.'.

Advertisement for 'Maria-Zeller' medicine, featuring a logo and text describing its benefits for stomach ailments.

AVIS!

Text regarding subscription rates for the 'Gazeta Transilvaniei' and instructions for new subscribers.

Advertisement for 'Anunțuri' (announcements) with details on how to place ads and their costs.

Advertisement for 'Cassă de fer Pancer Nr. 7' located in Brașov, highlighting its features and location.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (e.g., Budapest-Predeal, Ghiriș-Turda, Simeria-Hunedora) and train times.

Nota: Orela însemnate în stânga stațiilor sunt a se oti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus.